

Jaarverslag 2020

Van het bestuur

2020 was een raar jaar. Een natuurverschijnsel domineerde plotseling onze levens. Een virus, niet meer dan een heel klein stukje eiwit, sprong over van dier naar mens en vloog vervolgens met ons mee. Dankzij onze wereldreizen was het virus binnen de kortste keren overal en raakte ons allemaal direct of indirect. We spraken over weinig anders meer. In een poging groepsimmunitet op te bouwen en, toen dat niet lukte, in een poging om de golven te dempen, kregen we allerlei vrijheidsbeperkingen opgelegd. Voor een paar maanden, dachten we. Nu ik dit schrijf, zijn we een jaar verder en middenin de derde golf. Nog steeds houdt dat kleine stukje eiwit ons stevig in de ban.

Als IVN West-Betuwe waren we 2020 gestart met een leuk programma. Daar is in de jaarverslagen van de werkgroepen meer over te lezen. Met de komst van het coronavirus is het programma beperkter geworden en uiteindelijk grotendeels gestopt.

Coronaprotocol

Het bestuur heeft, in afstemming met de landelijke IVN-organisatie, een coronaprotocol opgesteld. Dit protocol is in de loop van het jaar diverse keren bijgesteld naar aanleiding van nieuwe richtlijnen. Het coronaprotocol staat op de website en zal telkens aangepast worden, als en zolang dat nodig is.

ALV

De Algemene Ledenvergadering (ALV) werd voor het eerst online gehouden. Dat bleek juridisch en technisch mogelijk. Op 19 mei 2020 bezochten 18 deelnemers de ALV via Zoom en maakten bovendien 9 deelnemers gebruik van de mogelijkheid om per stembiljet in te stemmen met de verslagen en bestuurswisselingen. Na afloop van de ALV verzorgden Anja de Wit en Anton van de Velde een interessante en interactieve presentatie met de titel 'Het rivierenlandschap leren lezen'.

Samenstelling bestuur

Tijdens de ALV is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Voorzitter Sietse Halma en secretaris Miny Krijgsman zijn afgetreden. In hun plaats zijn Fieke Vos als voorzitter en Eefke Halma als algemeen bestuurslid benoemd.

Ledendag

Voor het eerst sinds een aantal jaren ging de ledendag op 19 september door. Coronaproof bezochten bijna 30 leden op een prachtige zonnige dag de Heesseltsche uiterwaarden. We lunchten in een grote kring op 1,5 meter afstand van elkaar en trokken met struinkarren en struinopdrachten in kleine groepjes het gebied in.

Ledendag 19 september 2020 (foto: Marja ten Voorde)

Activiteiten in coronatijd

Grotere groepsactiviteiten waren vanaf half maart nauwelijks meer mogelijk. In klein gezelschap trokken de leden er wel op uit. Voor publiek werden nog enkele kleine excursies georganiseerd, onder andere onder de noemer waardwandelen. Zie het jaarverslag van de Gidsenwerkgroep.

Tot slot ontstond aan het eind van het jaar het idee om deze tijd te benutten om onze website uit te breiden met de rubriek 'Natuurgebieden West-Betuwe'.

Huisvesting

In 2020 bleef Stichting Duurzaam Rivierenland in Tiel onze thuisbasis voor zover we fysiek bij elkaar konden komen. In Tiel is ook onze bibliotheek aanwezig. Voor iets grotere groepen is Tiel, ook buiten coronatijd, niet geschikt. Lezingen werden gehouden in Het Stroomhuis in Neerijnen. Bovendien hield de Plantenwerkgroep een bijeenkomst in het Centrum voor Duurzaamheid De Knop in Geldermalsen. De Knop is heel geschikt voor groepen van 10 – 20 personen.

Werkgroepen

De vereniging IVN West-Betuwe had in 2020 ruim 140 leden. Een flink deel van de leden is actief in één van de drie werkgroepen. De Vogelwerkgroep wordt gecoördineerd door Bert Vos en Bas Gouda; de Plantenwerkgroep door Marijke Mauritsz en Netty Bonouvrie; de Gidsenwerkgroep door Fieke Vos en Bert Vos.

Communicatie

De communicatie van IVN West-Betuwe wordt verzorgd door Els Bary (website) en Marja ten Voorde (nieuwsbrief, nieuwsberichten en persberichten). Leendert de Bie onderhoudt onze Facebookpagina. De nieuwsbrief verscheen in 2020 bijna maandelijks en is vanaf de zomer in het format van IVN landelijk gegoten. Een gepersonaliseerde nieuwsbrief met veel foto's en berichten van en voor onze leden. De nieuwsberichten in de nieuwsbrief zijn ook terug te vinden op de website.

Namens het bestuur,

Fieke Vos
Voorzitter

Gidsenwerkgroep

Bij de start van 2020 stond er een mooi activiteitenprogramma voor en door de gidsen van IVN West-Betuwe klaar. In 2019 hadden we met een flink deel van onze 42 gidsen ruim 500 mensen bereikt met excursies, kinderactiviteiten, lezingen en films. Dat aantal zouden we verbeteren!

Maar het coronavirus gooide, zoals overal, ook hier roet in het eten. Veel activiteiten werden afgelast of aangepast. We konden dit jaar geen enkele aangevraagde activiteit uitvoeren. Tegelijkertijd ontwikkelden we wel een paar nieuwe, kleinschalige activiteiten coronaproof.

In de bijlage zijn alle publieksactiviteiten van IVN West-Betuwe opgenomen. Het gaat om activiteiten van de drie werkgroepen (plantenwerkgroep, vogelwerkgroep en gidsenwerkgroep) samen. 20 activiteiten in totaal, waar 338 mensen aan deelnamen.

Activiteiten voor gidsen

We hebben twee avonden voor gidsen georganiseerd, die beide door 16 gidsen werden bezocht: Op 19 februari nam Guy Sommerdijk van Natuurwijs ons mee hoe je als gids je publiek met 'hoofd, hart en handen' kunt bereiken. Op 29 augustus hield Jan Buys van de Zoogdierenvereniging een lezing over vleermuizen. Samen speurden we in Parkbos Neerijnen met batdetectors naar vleermuizen tijdens deze Nacht van de Vleermuis.

Publieksactiviteiten

De Gidsenwerkgroep organiseerde 18 publieksactiviteiten. Vanaf half maart ging dat om activiteiten die moesten passen in het door IVN West-Betuwe opgestelde coronaprotocol. Dat betrof dus steeds excursies met kleine groepjes deelnemers.

De belangstelling voor deze activiteiten was wisselend, onder andere afhankelijk van publiciteit en weer. Maar voor diverse activiteiten hebben we wachtlijsten moeten instellen en probeerden we extra excursies te regelen. De kinderactiviteit in de herfstvakantie kreeg zelfs 50 aanmeldingen van kinderen, dus nog zonder volwassen begeleiders meegerekend. Door de groepjes van tevoren in te delen en verschillende starttijden te geven konden de gidsen de helft van de kinderen veilig mee op pad nemen.

Waardwandelen in de Heesseltsche uiterwaarden (foto Bert Vos)

Een deel van de excursies kreeg de noemer 'waardwandelen' mee. Gidsen namen kleine groepjes deelnemers mee naar hun favoriete uiterwaarden. Zowel gidsen als deelnemers vonden de vorm met kleine groepjes prettig.

Scholen

Begin 2020 zag het er naar uit dat we diverse activiteiten voor scholen zouden uitvoeren:

- De Lingeborgh in Geldermalsen deed mee aan het JAB-project van IVN (Jongeren Advies Bureau). Gemeente Geldermalsen had een aantal klassen om advies gevraagd over biodiversiteit. Onze afdeling was gevraagd om te ondersteunen bij een aantal onderdelen.
- De basisschool in Est had nestkastjes gemaakt voor de bestrijding van de eikenprocessierups en vroeg ons een les te verzorgen over het nut van vogels.
- Helicon Geldermalsen vroeg ons om veldwerkopdrachten waarbij studenten inventarisaties konden uitvoeren.

Helaas gingen geen van deze activiteiten door vanwege het coronavirus.

Pilot struinkarren

Bert Vos en Eefke Halma trokken twee dagdelen met klassen van de openbare basisschool in Waardenburg de Heesseltsche uiterwaarden in om de struinkarren en struintassen uit te proberen.

Fieke Vos en Bert Vos, coördinatoren van de Gidsenwerkgroep

Plantenwerkgroep

Zoals gebruikelijk werd het jaar gestart met een aantal binnenavonden. Marijke Mauritsz beet het spits af en nam ons mee in de wereld van een- en tweehuizig, een- en tweeslachtig. Hans Kunstman verzorgde de tweede avond over het gebruik van waarneming.nl. Najaar 2019 had hij al een paddenstoelenexcursie geleid voor de leden van de Plantenwerkgroep en naar aanleiding daarvan hadden we hem uitgenodigd ons verder in te wijden in de wereld van de paddenstoelen en het doorgeven van waarnemingen.

Vlak daarna heeft Klaas van Dort een inspirerende publiekslezing gehouden over mossen. Die hadden we graag laten opvolgen door een excursie met hem later in het jaar. Maar toen kwam het coronavirus. Tot halverwege juli kwamen alle georganiseerde activiteiten stil te liggen.

Vanuit het bestuur is tegen de zomer het 'waardwandelen' voorgesteld. Voortbordurend op dat idee heeft de Plantenwerkgroep besloten om in kleine groepjes een aantal natuurgebieden te bezoeken. Dit leverde vier interessante en vooral ook gezellige avonden/ochtenden op. Enkele mooie waarnemingen waren de verschillende soorten ganzevoet, slijkgroen, steenkruidkers en stekend loogkruid bij Passewaaij, en echt bitterkruid en blauw glikkruid in de Goilberdingerwaard.

Echt bitterkruid (foto: Netty Bonouvrie)

Begin oktober heeft Frank Millenaar zijn uitgestelde maar interessante lezing over plantenveredeling gehouden. Daarna moesten we noodgedwongen onze binnenactiviteiten stop zetten vanwege de aangescherpte maatregelen.

Overzicht activiteiten Plantenwerkgroep

Vergaderingen coördinatie PWG

9 maart coördinatie vergadering

Daarna afstemming via mail

Binnenavonden + aansluitende excursies

21 januari een/tweehuizig; een/tweeslachtig - Marijke

18 februari Paddenstoelen - Hans Kunstman

17 maart Plantenveredeling – Frank Millenaar (verzet naar 6 okt 2020)

14 april afgelast

6 oktober Plantenveredeling – Frank Millenaar

Buitenactiviteiten voorjaar/zomer met Netty

datum	gebied	Totaal aantal personen
28 juli	Leidsche Hoeven	4
25 augustus	Bolgerijen	6
5 september	Passewaaij	5
12 september	Goilberdingerwaard	4

Publieksactiviteiten

25 februari Lezing Mossen – Klaas van Dort

19 augustus Goilberdingerwaard (waardwandelen)

Marijke Mauritsz en Netty Bonouvrie, coördinatoren Plantenwerkgroep

Vogelwerkgroep

De Vogelwerkgroep heeft 41 leden. Bas Gouda en Bert Vos coördineren de activiteiten. Bas is verantwoordelijk voor de logistiek (zaal etc.). Bert leidt en verzorgt de vergaderingen (agenda, jaarplanning etc.) Els verzorgt de website.

De bijeenkomsten van de Vogelwerkgroep vinden plaats op de eerste woensdagavond van de maanden september tot en met april van 20.00 tot 22.00 uur. De excursies zijn op de zaterdag na de bijeenkomst en van mei tot en met augustus op de 1^e woensdagavond. (uitgezonderd juli en augustus)

In 2020 is dit op zijn kop gezet vanwege de coronamaatregelen. Er zijn maar 4 bijeenkomsten geweest. In januari en februari in Tiel (gebouw Duurzaam Rivierenland) en in september en oktober in Het Stroomhuis in Neerijnen. De laatste ruimte was wel geschikt om coronaveilig bij elkaar te komen.

Vaste activiteiten

De werkgroep heeft een aantal vaste activiteiten:

- Euro Birdwatch: een internationale vogeltrektelling op de eerste zaterdag van oktober. Maar er is meerdere keren geteld op de trektelpost in Heesselt.
- Midwinter-watervogeltelling half januari;
- Kwartelkoningtellingen in mei en juni.
- Ooievaarstelling (overwinteraars) in januari
- Tellingen voor SOVON: Slaapplaatsen, BMP, MUS, PTT, Watervogels
Kolonievogels: roeken, huiszwaluwen, oeverzwaluwen, visdieven.
- Tuinvogeltelling.
- Daarnaast houden enkele werkgroepleden zich bezig met het plaatsen van steenuilenkasten en helpen zij met het ringen van jonge steenuilen.
- Enkele leden zijn wetlandwacht in ons gebied voor Vogelbescherming Nederland.
- Leden van de werkgroep nemen deel aan de Klankbordgroep Natuurbescherming van de Gemeente Tiel.
- De Vogelwerkgroep levert een stadsvogeladviseur en een tuinvogelconsulent voor Vogelbescherming Nederland.
- Leden werken mee aan de vogelinventarisatie in natuurgebied De Leidsche Hoeven in Tricht.

Deze leden van de Vogelwerkgroep pakken de vaste activiteiten op:

- Sovon watervogels: Saskia en Bert, Rosina en Els, Bas, Kinie en Fieke, Marga, Pieta, Bert I., Angeniet
- Sovon BMP: Saskia, Bert, Els, Marc
- Sovon MUS: Marga, Bas, Piet, Els, Margreet, Bert I., Angeniet
- Sovon PTT: Els, Bas
- Weidevogels: Henk, Saskia, Bert I.
- Stadsvogeladviseur: Angeniet
- Tuinvogelconsulent: Bert V.

- Wetlandwacht: Marc, Els
- Steenuilen: Rosina, Piet, Bas, Bert I., Marga
- Vogelgids: Els, Bert V., Saskia, Bert I., Marc, Rosina, Pieta
- Stork: Bert I., Marc, Bert V.
- Gierzwaluwen: Saskia, Henk, Anton, Bert, Kinie
- Kolonievogels: Bas, Marc, Boukje, Els, Bert, Margreet, Angeniet, Piet, Bert I.
- Trektellen: Els, Marc, Bas, Piet, Saskia, Henk
- Inventariseren Leidsche Hoeven: Anton, Henk Daatselaar, Henk en Saskia

Avonden

In 2020 werden de meeste avonden verzorgd door leden van de Vogelwerkgroep. Dit zorgde voor afwisseling en spreiding van de onderwerpen.

- Marc Westermann hield een presentatie over de zeven drijfveren om van vogels te houden. Dit werd verwerkt in een ornithogram.
- Als voorbereiding op de midwintertelling hebben we de watervogels in een SOVON-presentatie bekeken.
- Er werd verslag gedaan van de waarnemingen aan de hand van een afbeelding: een praatje bij een plaatje.
- De excursies worden besproken.
- De activiteiten hierboven genoemd werden voorbereid, besproken en verslagen.
- Er werd verslag gedaan door de uilenwerkgroep over de resultaten van de nestkasten.
- In september zijn we gestart met het bespreken van een "vogelboek".

Op de avonden van de Vogelwerkgroep waren gemiddeld 17 personen aanwezig (14, 19, 16, 19).

Excursies

Verschillende leden van de werkgroep coördineerden de excursies op de zaterdagen. Aan de excursies naar de Heesseltsche uiterwaarden en de Oostvaardersplassen deden ook dit jaar gemiddeld 10-15 leden van de Vogelwerkgroep mee. De busreis naar Zeeland ging niet door. Andere excursies zijn vanwege coronamaatregelen vervallen.

Voor al deze activiteiten wordt op de 1^e avond in september een jaarplanning gemaakt.

Extra activiteit dit jaar was de publiekslezing van Koos Dijksterhuis, schrijver van het Natuurdagboek in Trouw en het boek De spreek, op 5 maart in Het Stroomhuis te Neerijnen.

Bert Vos, coördinator Vogelwerkgroep

Financieel jaarverslag

2020 was me het jaartje wel. Vol ideeën om leuke activiteiten te gaan ontplooiën, gooide de uitbraak van het coronavirus roet in het eten. Alles moest worden uitgesteld of afgezegd. Het land gaat op slot en bijeenkomsten, in welke vorm dan ook, werden zo goed als verboden. Geen excursies meer, geen bijeenkomsten meer, geen publieksavonden meer, geen lezingen meer.

Voor een penningmeester van een afdeling van IVN best prettig, want er is ineens veel minder te doen. Toch zijn er wel wat bijzonderheden te melden over het afgelopen boekjaar en die konden nu de volle aandacht krijgen.

Andere inning contributie

Vanaf 2021 verandert de contributie-inning. Tot en met 2020 kon op verschillende wijzen de contributie of de donatie worden voldaan. Er kon landelijk of lokaal worden betaald. Per automatisch incasso of per factuur of betaalverzoek. Aan de lokale inning komt nu een eind. Het landelijk bureau van IVN neemt de inning over. Dat heeft een aantal voordelen. Er is duidelijkheid over wie de inning doet. De lokale penningmeester heeft er geen bemoeienis meer mee en dat verlicht zijn taak. Het landelijk IVN krijgt van elk lid € 12,- en van elk huisgenoot-lid € 2,-. Dat was altijd al zo en dat blijft dat ook zo. Voorheen moest van de lokaal betalende leden dus een bedrag worden afgedragen aan het landelijk IVN, terwijl van de landelijk betalende leden een bedrag naar de afdeling ging. Deze twee tegengestelde geldstromen waren moeilijk te controleren en brachten extra rompslomp met zich mee. Het landelijk bureau heeft een servicemodel opgesteld waarin al deze zaken goed zijn geregeld.

Een paar belangrijke punten daaruit. Inning vindt bij voorkeur plaats via automatische incasso. Daarnaast blijft het mogelijk per factuur te betalen. Ieder lid en elke donateur moet een e-mailadres hebben, want communicatie vindt digitaal plaats. De ledenadministratie moet zijn bijgewerkt en zal voortaan door het landelijk bureau van IVN worden bijgehouden. We kunnen als afdeling de ledenadministratie wel blijven raadplegen. Van donateurs wordt geen bedrag afgedragen. De volledige donatie komt ten goede aan de afdeling. Van de (huisgenoot)leden die meer dan de minimum contributie (€ 24,- of € 12,-) willen betalen, wordt alleen het basisbedrag (€ 12,- en € 2,-) afgedragen. Dus ook hier komt het meerdere volledig ten goede aan de afdeling. De contributie-inning zal gaan plaatsvinden in de maand volgend op de maand waarin men lid is geworden. Lidmaatschappen zijn voortaan altijd voor een heel jaar.

Van de 82 lokaal betalende leden gaven er 44 een nieuwe machtiging af. 30 leden geven de voorkeur aan een factuur en 8 leden hebben opgezegd.

Schenking voor struinkarren en – tassen

Een tweede grote gebeurtenis in het afgelopen jaar is de schenking van struinkarren en struintassen met de nodige inhoud. Bert Vos heeft het, met de nodige subsidies en zijn tomeloze inzet, voor elkaar gekregen dat deze goederen aangeschaft konden worden. Toen een en ander afgerond was, heeft hij, tijdens de ledendag op 19 september 2020, deze attributen symbolisch aan IVN West-Betuwe overgedragen. Wij zijn daarvoor nu verantwoordelijk, maar hij blijft het beheer voeren en zorgt voor opslag, vervanging en aanvulling. Heel veel dank voor zijn inzet en enthousiasme is dan ook meer dan terecht.

Dit leidt ertoe dat er op het overzicht van baten en lasten een bijzonder grote post bij Buitengewone baten staat. De waarde van de schenking ligt in de buurt van € 5.000,- en voor dat bedrag is dit project in de boeken opgenomen. De overige € 200,- bij de post Buitengewone baten komt omdat we ook een voorraad postzegels en enveloppen hebben met deze waarde en die wordt vanaf nu opgenomen in de cijfers.

Resultaat

Door het nemen van een extra last als eerste afschrijving op de struinkarren met toebehoren en het aandikken van de budgetten voor de werkgroepen blijft er als positief resultaat ruim € 3.500,- over en dat wordt toegevoegd aan het kapitaal. Als straks de deuren weer open kunnen, dan kunnen de werkgroepen weer volop uitpakken en worden zij niet belemmerd door krappe budgetten.

Overdracht penningmeester

Door mijn verhuizing naar Drenthe was 2020 het laatste jaar van mijn penningmeesterschap van IVN West-Betuwe. Ik hoop dat ik de administratie op een goede manier kan overdragen aan mijn opvolger. Ik laat een afdeling achter die er financieel goed voorstaat en die, mits er zich geen al te gekke zaken voordoen, nog jaren zorgeloos kan blijven bestaan. Ik dank u allen voor het in mij gestelde vertrouwen en wens u alle goeds en mijn opvolger veel succes.

Tom Lely, penningmeester

Bijlage: Overzicht publieksactiviteiten

datum	locatie	wat	opmerking	opkomst
18-01-2020	Stroomhuis Neerijnen	Vogelvoer maken incl verhaal over tuinvogels voor kinderen en ouders	Gidsenwerkgroep	3 kinderen + 7 (groot)ouders
01-02-2020	Mariënwaerd	Winterwandeling	Gidesenwerkgroep, ook voorgelopen met 6 gidsen	25
25-02-2020	Stroomhuis	Lezing Klaas van Dordt over (Korst)mossen	Plantenwerkgroep	40
04-03-2020	Stroomhuis	Lezing Koos Dijksterhuis	Vogelwerkgroep	61
03-07-2020	Vretstrooi (Culemborg)	stiltewandeling	Gidsenwerkgroep 2 ^e wandeling voor wachtilijst afgelast ivm hitte	6

11-07-2020	Tichelterrein	wandeling	Gidsenwerkgroep 4 gidsen met 3 deelnemers	12
15-07-2020	Tichelterrein	wandeling	Gidsenwerkgroep Extra ingelast ivm grote belangstelling	11
12-08-2020	Heesseltsche Uiterwaarden	Waardwandeling met 2 gidsen	Gidsenwerkgroep	8
19-08-2020	Heesseltsche Uiterwaarden	Waardwandeling	Gidsenwerkgroep	4
19-08-2020	Goilberdingewaard	Waardwandeling	Gidsenwerkgroep	6
26-08-2020	Blankertseweg, Meteren	Slootjesdag	Gidsenwerkgroep	7
01-09-2020	Dorpshuis Tricht	Nachtvlinderavond (lezing + nachtvlinders op doek)	Dorpshuis Tricht ism Gidsenwerkgroep	25
12-09-2020	Lingepark + Heemtuin Geldermalsen	Bomenwandeling	Gidsenwerkgroep	8
22-09-2020	Heesseltsche Uiterwaarden	Struintocht school Waardenburg	Gidsenwerkgroep Pilot voor struinkarrenactiviteit	2 klassen (30)
25-09-2020	Heesseltsche Uiterwaarden	Struintocht school Waardenburg	Gidsenwerkgroep Pilot voor struintassenactiviteit	2 klassen (30)
03-10-2020	Heesseltsche Uiterwaarden	Struintocht met vogelthema	Gidsenwerkgroep + vogelwerkgroep Ook trekteldag	4
17-10-2020	Zoelense bos	Herfstwandeling	Gidsenwerkgroep (3 groepjes van 3)	9
17-10-2020	Hondswaard	Waardwandeling	Gidsenwerkgroep	3
22-10-2020	Zoelense Bos	Herfstwandeling	Gidsenwerkgroep (wachlijst van 17- 10)	3
22-10-2020	Zoelense bos	Kinderactiviteit	Gidsenwerkgroep ca 50 kinderen aangemeld. Helft afgewezen.	24 kinderen, 12 volwassenen
totaal	20			338

